

Forskarmiljon kan ge viktiga svar

I år fördelar Psoriasisförbundet sammanlagt 1 850 000 kronor till forskning om hud- och ledpsoriasis.

Professor Mona Ståhle och hennes forskargrupp på Karolinska Institutet i Solna får det största sammanlagda anslaget på 1 050 000 kronor.

Text **MARIE DARIN** Foto **LINDA FORSELL**

Vad kommer pengarna att användas till, finns det några nyheter att komma med?

– Det är fråga om ett långsiktigt arbete. Vi bygger ut nya delprogram och tar emot patienter som nyligen fått sin sjukdom. Vi har idag cirka 800 patienter hos oss i det vi kallar Stockholmskohorten, SPC. Även om de flesta är från Stockholm, utgör de säkert ett tvärsnitt av hur sjukdomen ser ut i hela landet. Ungefär 10 till 15 procent i vår patientgrupp har svår psoriasis, vilket är det man kan räkna med i de flesta populationer.

Men, för vissa studier räcker inte

ens ett underlag på 800 patienter, anser Mona Ståhle.

– För att få fram så säkra data som möjligt vill vi gärna ha ett större underlag. Vi har från start räknat med att inkludera ungefär 1 000 patienter. Dessutom krävs kontrollpersoner som stämmer överens med patienterna ifråga om ålder, kön, utbildning med mera för att få en så bra jämförelsegrupp som möjligt.

Är det extra komplicerat att genomföra?

– Ja, det är stora datamängder och många individer som ska utvärderas

och inte minst följas upp för att se hur sjukdomen och andra faktorer utvecklas över tiden. Vi har nyligen även startat en barnkohort och där är det ännu svårare. Vi satsar nu mycket på att försöka förstå psoriasis hos barn och tror att när psoriasis debuterar innan puberteten så är det en annan variant än hos vuxna. Men, här behöver vi många fler i gruppen för att få fram relevanta data.

Med pengarna från Psoriasisfonden har Mona Ståhle kunnat realisera en hel del av sin forskning, som att bygga upp ett stort patientunderlag för olika studier samt fortsätta och intensifiera genforsk-

ningen som idag i hög utsträckning sker i ett internationellt samarbete.

– Vi var bland de första som publicerade studier om att patienter med svår psoriasis hade en ökad risk för hjärt-kärlsjukdom. För fem år sedan trodde väl inte många på detta, men idag är det ett av de hetaste områdena inom psoriasisforskningen. Hjärt-kärlsjukdomar är ett komplext område. Det finns ärftliga faktorer, men det är i hög grad också en fråga om livsstil. Bland annat visar färskaste studier att personer med psoriasis har ett signifikant högre BMI* än sina kontroller. Vad det beror på vet vi inte än men det finns en tendens att patienter med psoriasis utvecklar det metabola syndromet**.

Mona Stähles forskargrupp har också samlat en hel del data när det gäller blodfetter och har påbörjat studier där man följer utvecklingen hos patienter efter fem års sjukdom.

– Våra förhoppningar om att dessa kunskaper ska leda till effektivare behandlingar som kan påverka förloppet av sjukdomen är stora.

Kanske borde man sätta in aggressivare behandling från debuten av sjukdomen?

– Ja, kanske borde vi sätta in systembehandling tidigt. Data från behandling med Methotrexate pekar mot att det kan minska risken för utveckling eventuell hjärt-kärlsjukdom. När det gäller de så kallade biologiska läkemedlen måste vi noga följa både effekter och bieffekter av

dessa över tiden. De är ännu så nya på marknaden och erfarenheterna hos patienter med psoriasis är ännu begränsad.

När det gäller genetisk forskning behövs stora material för att de hitta gener som har betydelse vid psoriasis och det finns idag stora internationella samarbeten. Mona Stähles grupp deltar i flera av dem.

Alldeles nyligen vann Mona Stähle ett stort anslag på 100 000 Euro utlyst av läkemedelsföretaget Wyeth.

– Pengarna ska användas till forskning om varför en del svarar bra på de nya biologiska behandlingarna medan de inte fungerar för andra. Vad är det för skillnader? Kan det bero på hur generna ser ut eller är det generna som styr? Varför får vissa patienter biverkningar och andra inte? Att forska om detta ska leda till bättre, individuellt anpassad behandling. ○

FOTNOT:

*Body Mass Index visar förhållandet mellan vikt och längd och är ett mått på den individuella normalvikten.

**Övervikt och bukfetma är en del av det så kallade metabola syndromet, ett tillstånd som också karaktäriseras av högt blodtryck, höga blodfettnivåer och okänslighet för insulin. Ett allt större intresse riktas nu mot det metabola syndromets betydelse för utvecklingen av hjärt-kärlsjukdomar och typ 2-diabetes.

Barn sökes

Mona Stähles forskningsteam söker dels barn med debut av psoriasis inom de senaste 12 månaderna samt personer under 25 år som vet att de fått sjukdomen före 15 års ålder som vill delta i studierna. Även vuxna med nydebuterad sjukdom är välkomna att höra av sig.

Intresserade kan mejla till mona.stahle@ki.se eller ringa på telefon 08-517 700 00, direkt 08-517 703 40.

Övriga forskare som beviljats medel:

Gerd-Marie Alenius, Universitetssjukhuset Umeå
Chris Anderson, Universitetssjukhuset Linköping
Eva Hagforsen, Akademiska sjukhuset, Uppsala
Klas Nordlind, Karolinska Universitetssjukhuset, Solna
Ola Rollman, Akademiska sjukhuset, Uppsala
Lena Samuelsson, Sahlgrenska Universitetssjukhuset, Göteborg
Enikö Sonkoly, Karolinska Universitetssjukhuset, Solna
Kristofer Thorslund, Karolinska Universitetssjukhuset, Solna
Mer information om forskningsprojekt och anslagna medel finns på webbplatsen: www.psoriasisforbundet.se

Det uppmärksammade forskarteamet består av från vänster Josefin Lysell, Fabio Sanchez, Louise Zettergren, Tobias Nordqvist, Mona Stähle, Ahmad Pazirandeh, Anna-Lena Kastman, Andor Pivarscsi, Enikö Sonkoly, Katarina Wolk och Tianling Wie.